دانش
کشف رازهای مغز ۲۸

دانش
بر لبه پرتگاه زوال عقل ۲۸

خانه
هدیه‌ای متفاوت برای روز مادر .. ۲۹

جامعه
مخالفت کمیسیون آموزش مجلس هفتم.. ۳۰

گفت‌وگوی اختصاصی شرق
با فرمانده نیروی انتظامی استان تهران

پلیس زن مقابله با بدحجابی را آغاز کرده است

الهه فراهانی

گفت‌وگو با رئیس پلیس استان تهران در فرماندهی نیروی انتظامی استان تهران واقع در میدان استاندارد کرج انجام شد. وی با لباس نظامی در اتاقش پشت میز ریاست نشسته و مثل همیشه لبخند کمرنگی بر لبانش نقش بسته است. روزنامه‌های مختلفی روی میز کارش وجود دارد. سردار زارعی عادت دارد که در اول صبح پیش از شروع کارش به مطالعه روزنامه‌ها بپردازد. سردار رضا زارعی مدت دو سال است که ریاست نیروی انتظامی استان تهران را بر عهده دارد. وی پیش از این فرمانده نیروی انتظامی استان گیلان، استان همدان و بوشهر بوده است. فرمانده نیروی انتظامی استان تهران در یک گفت‌وگوی اختصاصی با خبرنگار شرق وضعیت جرائم، مشکلات و برنامه‌های تعیین شده در حوزه استان تهران و... را توضیح داد که شرح این مصاحبه را می‌خوانیم.

■■■

■در اولین سوال ممکن است توضیح دهید که امنیت در استان تهران چگونه است؟

با توجه به جمعیت زیاد استان تهران و وجود اتباع بیگانه نمی‌توان گفت امنیت کاملاً در استان تهران برقرار است، اما خوشبختانه نسبت به سال قبل جرائم در استان تهران کاهش یافته و با مستقرشدن پلیس در مکان‌های خلوت تقریباً تلاش کردیم تا امنیت را در استان تهران برقرار کنیم.

■آمار جرائم در استان تهران چه میزان است؟

طی سه ماه گذشته ۳۶۱۱ جرم در استان تهران اتفاق افتاده است و از این تعداد ماموران موفق شدند ۳۱۵۵ مورد از جرائم را کشف کنند که این آمار بسیار قابل توجه است. همچنین نسبت به سه ماه قبل در سرقت از منزل ۲۱ درصد کاهش، سرقت از مغازه ۱۵ درصد کاهش، سرقت موتور ۴ درصد کاهش، جیب‌بری ۳۰ درصد کاهش، کیف‌قاپی ۱۵ درصد کاهش، قتل ۴ درصد کاهش، آدم‌ربایی ۴۴ درصد کاهش، کلاهبرداری ۳۴ درصد کاهش و جرائم مسلحانه ۲۴ درصد کاهش در استان تهران داشتیم.

■در چه نوع جرائمی افزایش آمار داشتید؟

متاسفانه در جعل یک درصد افزایش و سرقت از خودرو پنج درصد افزایش داشتیم.

■آمار نزاع و درگیری چگونه است؟

طی سه ماه گذشته ۸۲۹۶ فقره نزاع فردی و ۹۸ فقره نزاع دسته‌جمعی در استان تهران رخ داده که نسبت به چند ماه گذشته حدود ۲۰ درصد کاهش پیدا کرده است.

■در چند ماه اخیر چه مقدار موادمخدر در استان تهران کشف شده است؟

طی سه ماه گذشته بیش از ۱۴۵۰ کیلوگرم موادمخدر در استان تهران کشف شده است که نسبت به سال قبل بیش از ۸۰ درصد رشد کشف موادمخدر داشتیم. کشفیات ما ۱۴۱ کیلوگرم هروئین، ۱۳ کیلوگرم حشیش، ۱۱۶۵ کیلوگرم تریاک، ۱۱۶ گرم مرفین، یک کیلوگرم کوکائین و تعدادی قرص‌های روان‌گردان (قرص‌های اکستازی) بوده است. متاسفانه شنیدیم قرص‌های برنج هم که شباهت ظاهری به قرص اکستازی دارد وارد بازار شده و متاسفانه تاکنون پنج دانش‌آموز در اثر خوردن این قرص جانشان را از دست داده‌اند. البته این قرص در محصولات کشاورزی مورد استفاده قرار می‌گیرد و دارای سم بسیار قوی‌ای است. خوشبختانه در استان تهران هیچ مورد قرص برنج کشف نشده است. همچنین در زمینه موادمخدر ۸۴۴ قاچاقچی و ۷۵۷۲ نفر معتاد توسط پلیس دستگیر شدند. طبق آمار پنج درصد دستگیرشدگان زیر ۲۰سال، ۱۵ درصد ۲۰ تا ۲۵سال، ۶۰ درصد ۲۵ تا ۴۰سال، ۱۰ درصد ۴۰ تا ۵۰سال و ۵ درصد آنها بالای ۵۰ سال بوده‌اند. استان تهران در مجموع ۱۲۰ هزار معتاد دارد که فرماندار کرج چندی پیش اعلام کرد هر معتادی برای درمان معرفی شود امکان درمان آنها را داریم. این موضوع جای خوشحالی و امیدواری است که معتادان می‌توانند بستری شوند و پزشکان به درمان آنها بپردازند.

■طی چند ماه اخیر در استان تهران، در حدود چند فقره قتل اتفاق افتاده است؟

در سه ماه گذشته ۵۴ فقره قتل در حوزه استانی تهران اتفاق افتاده است که نسبت به قبل چهار درصد کاهش داشته‌ایم.

■بیشترین قتل‌ها در چه شهرستانی بوده است؟

بیشترین قتل‌ها در شهریار با ۲۲ فقره قتل اتفاق افتاده است. ۱۳ فقره در کرج، ۷ فقره در رباط‌کریم، در ورامین چهار فقره، پاکدشت و ساوجبلاغ ۳ فقره و در اسلامشهر دو فقره قتل به وقوع پیوسته است.

■چه تعداد از قتل‌ها خانوادگی بوده است؟

در سه ماه اخیر، هشت مورد از قتل‌ها خانوادگی بوده و ۱۲ فقره دیگر توسط اتباع بیگانه مثل افغانی‌ها اتفاق افتاده است. همچنین ۳۳ نفر از مقتولان مرد، ۲۱ نفر زن و ۵ نفر افغانی بوده‌اند.

■قتل‌ها با سلاح گرم است یا سرد؟

از ۵۴ مورد قتل در سه ماهه گذشته ۲۹ فقره با سلاح سرد، ۳ فقره با سلاح گرم و بقیه در اثر خفگی و ضرب و شتم اتفاق افتاده است. همچنین ۳۶فقره از قتل‌ها در داخل منازل مسکونی و ۱۸ فقره خارج از منازل و در خیابان‌ها بوده است.

■معمولاً قاتلان چه انگیزه‌ای از ارتکاب قتل دارند؟

بیشترین انگیزه‌ها در قتل‌ها نزاع و درگیری است. هشت درصد قتل‌ها اختلافات خانوادگی و مسائل ناموسی است.

■آمار سرقت در استان تهران چگونه است؟

در پی طرح رزمایش فجر که از ۲۳ خرداد آغاز شد و تا ۲۵ خرداد ادامه داشت و درخصوص مبارزه با سرقت بود، ۲۸۳ فقره سرقت در مدت سه‌روزه این طرح رخ داده است و ۱۰۹ سارق دستگیر شده‌اند.

در این راستا ۴۶ فقره سرقت خودرو، ۳۸ فقره سرقت به عنف و زورگیری، ۳۷ دستگاه سرقت موتورسیکلت، ۵۵ فقره جیب‌بری و کیف‌قاپی، ۶۷ مورد جعل و کلاهبرداری رخ داده است.

■به عنوان رئیس پلیس استان تهران علت وقوع جرائم در این حوزه را چه می‌دانید؟

تمرکز فوق‌العاده جمعیتی به دلیل افزوده‌شدن جمعیت چند شهر به استان تهران، نداشتن وحدت مدیریتی، وجود تضاد طبقاتی آشکار، رشد روزافزون پدیده مهاجرت، اقامت بیش از نیم میلیون تبعه غیرایرانی، تردد روزانه بیش از ۱۸۰ هزار خودرو در محور تهران - کرج، وجود باغات شهریار، بیابان‌های اطراف پاکدشت، ورامین و... که این مکان‌ها را تبدیل به بارانداز بسیاری از مجرمان کرده و از سوی دیگر نیز بخش قابل توجهی از تبادلات موادمخدر در آن انجام می‌شود و از همه مهم‌تر وجود بزرگترین زندان‌های کشور در کرج و ورامین، سکونت طوایف مجرم همچون فیوج‌ها که بین ۲ تا ۳ هزار خانوار آنها از حرفه‌ای‌ترین مجرمان بین‌المللی هستند، از عوامل مهم و موثر در تکرار یا ازدیاد جرم به شمار می‌آیند و همگی از چالش‌هایی است که مشکلاتی را برای امنیت این حوزه استحفاظی به وجود آورده است و با وجود تمام تلاش‌ها و اقدامات انجام شده از سوی دستگاه‌های ذی‌ربط به ویژه پلیس استان تهران همچنان نیازمند عزم و اراده جدی برای رفع مشکلات موجود و بهبود شرایط است. همچنین در استان تهران بسترهای جرم‌زایی نیز وجود دارد.

■می‌توانید به چند بستر جرم‌زایی در استان تهران اشاره کنید؟

وجود پنج زندان بزرگ در کرج و ورامین به عنوان بزرگترین زندان‌های کشور، سکونت طوایف مختلف همچون فیوج و ۸۰ درصد جمعیت مهاجر، رشد جمعیت بالغ بر هشت درصد، معضل حاشیه‌نشینی، جمعیت بیش از شش میلیون نفر، وجود شهرک‌های متعدد اقماری، ساخت‌وسازهای غیرمجاز، همجواری با شش استان مهم کشور و داشتن مراکز تفریحی قابل توجه و توریستی از جمله مهم‌ترین چالش‌های پیش‌روی این استان به شمار می‌رود که بستر جرم را فراهم می‌کند.

■گفتید مراکز تفریحی قابل توجه توریستی. امنیت در این مکان‌های تفریحی چگونه است؟

مراکز تفریحی در استان تهران از جمله پیست دیزین، آبعلی، جاده چالوس، تنگه واشی، باغات شهریار، پارک‌های بزرگ و... است که با هماهنگی برخی سازمان‌ها، پلیس استان به منظور برقراری امنیت و انضباط اجتماعی در این مکان‌ها استقراریافته و این در حالی است که برای نمونه در خصوص تنگه واشی، برخی سازمان‌ها که در ارتباط با مسائل جهانگردی و ایرانگردی فعالیت می‌کنند، متاسفانه بدون بسترسازی لازم تبلیغاتی را انجام داده‌اند که موجب شده تعداد زیادی از علاقه‌مندان و بیشتر در قالب گروه‌های گردشگری به این منطقه عزیمت کنند. بدین ترتیب به دلیل نبود زیرساخت‌های مناسب تا قبل از استقرار پلیس بعضاً تعدادی از افراد با رفتارهای ضدارزشی، غیراخلاقی، بی‌حجابی، بدحجابی وضعیت نابهنجاری را در این منطقه ایجاد کرده بودند. به طوری که با درخواست مردم و به منظور پیشگیری از بروز این نوع رفتارها پلیس استان تهران از سال گذشته در این محل استقرار یافت.

■بعد از اعدام بیجه (قاتل ۲۳ کودک پاکدشتی) آیا امنیت در پاکدشت برقرار شده است؟

پس از دستگیری بیجه، جانی پاکدشت نیروی انتظامی با تجهیز و تامین نیروی انسانی اقدام به توسعه رده‌های انتظامی (تاسیس کلانتری و استقرار ماموران در محل‌های خلوت) در این منطقه کرد. اکنون از دستگاه‌های مسئول خواستار تسریع رفع مشکلات فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، جغرافیایی و... در پاکدشت هستم.

متاسفانه بسترهای مناسبی که برای ارتکاب جرم و اختفای اجساد قربانیان برای بیجه معدوم وجود داشت و مربوط به بیش از ۵۰ کوره آجرپزی متروکه و مخروبه می‌شد (کوره‌هایی که بیجه بعد از کشتن کودکان پاکدشتی اجساد آنان را در آنجا می‌سوزاند) همچنان پابرجاست. این در حالی است که در همان زمان حادثه قرار بود نسبت به تخریب این کوره‌ها و ایجاد مراکز جدید و انتقال آنها به مکان دیگر اقدام عاجل صورت گیرد.

■و حال درخصوص نتایج طرح امنیت اجتماعی در استان تهران توضیحاتی بدهید.

طرح امنیت اجتماعی از ۲۰ اردیبهشت‌ماه آغاز شد و به صورت سراسری در کشور اجرا می‌شود. پلیس استان تهران با برنامه‌ریزی و تدابیر به کار گرفته شده بدون ایجاد کمترین اصطکاکی و کاملاً هماهنگ با مسئولان شورای تامین به ویژه دستگاه قضایی با قوت شروع به کار کرد، به طوری که طی سه مرحله ارزیابی صورت گرفته در خصوص عملکرد استان‌های مختلف در این باره رتبه نخست را به خود اختصاص دادیم.

در این طرح امنیت اجتماعی و پاکسازی مناطق از اراذل و اوباش ۸۶۵۷ نفر دستگیر شده‌اند که از این تعداد ۴۸۹۶ نفر با تعهد آزاد شدند و ماموران ۳۷۶۱ نفر را به مراجع قضایی تحویل دادند. همچنین ۲۵ دختر و پسر فراری (بچه‌های خیابانی) و ۴۰ زن خیابانی دستگیر شده‌اند و پنج مرکز فساد و فحشا متلاشی شد.

۱۱۰ نفر به عنوان بدحجاب تحویل مراجع قضایی شدند. در موضوع حمل حیوانات ۳۰ نفر به مراجع قضایی تحویل داده شدند که ۹ درصد از دستگیرشدگان ۱۵ تا ۲۰ سال، ۵۸ درصد ۲۰ تا ۲۵ سال، ۱۹ درصد ۲۵ تا ۳۰ سال، ۸ درصد ۳۰ تا ۳۵ سال و ۶ درصد ۳۵ سال به بالا هستند. ۵۹ درصد از این دستگیرشدگان شغل‌شان آزاد، ۵ درصد کارمند، ۱۴ درصد دانش‌آموز، ۷ درصد دانشجو و ۱۵ درصد بیکار بوده‌اند.

تمرکز و توجه به برخورد با بسترهای جرم از جمله اماکن و صنوفی که اقدام به توزیع و عرضه البسه غیرمجاز و اقلام ضدفرهنگی می‌کنند، سفره‌خانه‌های سنتی که در آنها شئونات اسلامی رعایت نمی‌شود، باندهای فساد و فحشا، مراکز تهیه و توزیع مشروبات الکلی، اوباشگری، زنان خیابانی، دختر و پسر فراری، آلودگی‌های صوتی، مزاحم‌های نوامیس از جمله دلایل موفقیت در اجرای طرح امنیت اجتماعی است.

■عملکرد پلیس استان تهران در خصوص اجرای طرح امنیت اجتماعی چگونه بوده است؟

طی دو ماه ۲۵۰ واحد صنفی مختلف اعم از کافی‌شاپ‌ها، کافی‌نت‌ها، ویدئوکلوپ‌ها و سفره‌خانه‌های سنتی متخلف پلمب شدند. بیش از ۴۰ هزار بطر و لیتر مشروبات الکلی، ۲ هزار و ۲۳۰ دستگاه تجهیزات ماهواره‌ای و ۸ هزار سی‌دی مستهجن کشف شد. همچنین ۵۰ زن خیابانی، ۷۵ دختر و پسر فراری، ۱۰ هزار تن در جرایم دیگر چون مزاحمت‌های خیابانی، اوباشگری، بدحجابی، توزیع مشروبات الکلی و... دستگیر شده‌اند.

در جریان اجرای این طرح هشت هزار دستگاه خودرو و موتورسیکلت مزاحم، متخلف و تولیدکننده صداهای ناهنجار نیز توقیف شد.

■چندی پیش طرح عفاف هم مطرح شد. ممکن است درخصوص این طرح توضیحی بدهید؟

طرح عفاف مبارزه با بدحجابی است که تعدادی از پلیس زنان وظیفه خود را درخصوص مبارزه با بدحجابی و تذکر به دختران و زنان بدحجاب آغاز کرده‌اند.

برای تحقق اهداف متعالی این طرح و پیمودن این مسیر ارزشمند باید همه سازمان‌ها در یک تعامل همه‌جانبه و هماهنگ با یکدیگر وارد عمل شوند تا به آنچه می‌خواهیم دست یابیم.

بدیهی است پلیس به تنهایی در این مقوله بسیار مهم اجتماعی به‌رغم موفقیت‌هایی که به جهت اقتدار در عمل به وظایف محوله تاکنون کسب کرده نمی‌تواند تضمین‌کننده اجرای کامل طرح عفاف باشد. از این‌رو بدون شک معضلات اجتماعی موجود تنها به همکاری مردم، بسترسازی فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی و... و توجه به خواست‌های جوانان بدون اغماض و غفلت از انجام وظایف، امکان‌پذیر است.

■از بحث خانه عفاف بگذریم. موضوع استان شدن کرج منتفی شد؟

همان‌طور که استاندار تهران اعلام کرد تکه‌تکه شدن استان تهران امکان‌پذیر نیست و کرج به هیچ عنوان استان نخواهد شد. اما بیشتر مشکلات حاشیه تهران (خصوصاً شهرستان پاکدشت، ورامین و شهریار) وجود اتباع بیگانه (افغانی‌ها) است که بیشتر جرائم از سوی این گونه افراد، خصوصاً افغانی‌هایی که به‌صورت غیرقانونی در ایران هستند انجام می‌شود. اتباع بیگانه بیشتر در جرائم سرقت، جعل و قاچاق انسان فعالیت دارند.

■ طرح یا برنامه‌ای برای اخراج این افغانی‌ها اتخاذ نشده است؟

گفتنی است که با تلاش استاندار تهران چندی پیش ۳۰۰ هزار نفر اتباع غیرمجاز را طرد کردیم که نتایج خوبی داشتیم. البته خروج یک‌باره این افراد بسیار مشکل است. اما اگر سازمان‌های ذیربط همکاری لازم را داشته باشند امیدواریم تا پایان سال اتباع بیگانه‌ای که به‌صورت غیرقانونی در ایران هستند، اخراج شوند. گفتنی است که در استان تهران در حدود ۲۰۰ هزار اتباع بیگانه غیرمجاز وجود دارد.

■امنیت در متروی کرج چگونه است؟

با تلاش پلیس و سازمان مترو قرار است یک سازمان تحت عنوان پلیس مترو در متروی صادقیه- کرج مستقر شود و تاسیس این سازمان باعث بالا بردن امنیت می‌شود.

همچنین مزاحمت‌ها و آمار جیب‌بری کاهش می‌یابد.

■در طرح مبارزه با سوخت چه مقدار کشفیات در استان تهران داشتید؟

طی اجرای رزمایش شش‌روزه مبارزه با قاچاق انواع فرآورده‌های نفتی سه میلیون و ۸۶ هزار و ۶۰۰ لیتر انواع مواد سوختی و روغنی کشف شد. ماموران با انجام ۷۳ عملیات پلیسی موفق به شناسایی ۳۷ انبار و کارگاه و ۱۲ دستگاه خودرو و تانکر سوخت شدند که اقدام به دپوی سوخت و تبدیل فرآورده‌های نفتی به روغن کرده بودند. در این طرح ۴۹ نفر در کرج، شهریار، اسلامشهر، رباط‌کریم، پاکدشت و ورامین دستگیر شدند.

در این میان یک میلیون و ۷۹۵ هزار و ۶۱۲ لیتر گازوئیل آلوده به موادی مانند روغن پایه، روغن سوخته و مواد پلیمری، ۶۵۱ هزار و ۹۳۰ لیتر گازوئیل خالص، ۳۳ هزار و ۵۰۰ لیتر نفت سفید، ۵۲۳ هزار و ۵۵۸ لیتر روغن موتور تقلبی و غیراستاندارد و ۱۶ هزار و ۲۰۰ قوطی مکمل بنزین تقلبی کشف شد. از نظر پلیس هر نوع سوخت گازوئیل، نفت و مکمل‌های تقلبی و غیراستاندارد قطعاً قاچاق است. همچنین کارگاه‌ها و انبارهایی که بدون مجوزهای قانونی لازم در آنجا اقدام به تبدیل مواد سوختی به انواع روغن موتور، هیدرولیک و... می‌کنند نیز از محل‌های قطعی برای قاچاق فرآورده‌های نفتی به‌شمار می‌روند. همچنین در اجرای طرح رزمایش، یک تن پودر بدنسازی قاچاق در کرج کشف شد و ۱۲ مکان تولید این پودر قاچاق پلمب شدند.

بر این اساس علاوه بر کشف یک تن پودر بدنسازی قاچاق ۱۰ هزار و ۹۰۰ قرص قاچاق، ۱۷۷ آمپول بدنسازی قاچاق و ۳۷ شیشه شربت خارجی کشف شد. تمامی افراد دستگیر شده بدون مجوز قانونی و مدارک بهداشتی اقدام به فعالیت در زمینه داروهای نیروزا می‌کردند که اکنون در زندان به‌سر می‌برند.

■در پایان درخصوص آمار تصادفات توضیح دهید.

طبق آمار پزشکی قانونی در دو ماه گذشته ۲۰۹ مورد تصادف اتفاق افتاده است و ۳۰۷ نفر مجروح شده‌اند و منجر به فوت ۱۸۰ نفر شده است. همچنین از شروع تابستان پلیس استان در جاده چالوس راه‌اندازی شده است. با توجه به اینکه در تابستان مسافرت‌ها زیاد می‌شود با راه‌اندازی طرح امنیت اجتماعی، بسترسازی برای امنیت بهتر و استفاده مردم از موقعیت‌های تفریحی در استان تهران انجام شده است تا مردم در امنیت کامل از تفرجگاه‌ها استفاده کنند. همچنین طرح ترافیکی پلیس بزرگراه در حوزه درون شهری و برون‌شهری افتتاح شده است که وضعیت ترافیک در جاده‌ها (خصوصاً جاده چالوس) را کنترل کنند. طرح انضباط اجتماعی هم به مفهوم برخورد با موتورسیکلت‌های متخلف و یا خودروهایی است که با سرعت غیرمجاز تردد می‌کنند تا حوادث رانندگی و آمار مرگ و میر کاهش یابد.

پلیس بزرگراه استان تهران در سه محور تهران- کرج، کرج- قزوین و تهران- قم فعالیت خود را آغاز کرده‌اند ۱۵ تیم با تجهیزات، خودروها و شکل ظاهری جدید در خدمت هستند. سردار زارعی در پایان از مردم (خصوصاً رانندگان) خواست تا با پلیس بزرگراه‌ها همکاری لازم را داشته باشند تا با دست به دست هم دادن شاهد تکرار حوادث تلخ در کشورمان نباشیم.

خلاصه گفتگو

۱- طرح امنیت اجتماعی از ۲۰ اردیبهشت‌ماه آغاز شد و به صورت سراسری در کشور اجرا می‌شود. پلیس استان تهران با برنامه‌ریزی و تدابیر به کار گرفته شده بدون ایجاد کمترین اصطکاکی و کاملاً هماهنگ با مسئولان شورای تامین به ویژه دستگاه قضایی با قوت شروع به کار کرد، به طوری که طی سه مرحله ارزیابی صورت گرفته در خصوص عملکرد استان‌های مختلف در این باره رتبه نخست را به خود اختصاص دادیم.

۲- مراکز تفریحی در استان تهران از جمله پیست دیزین، آبعلی، جاده چالوس، تنگه واشی، باغات شهریار، پارک‌های بزرگ و... است که با هماهنگی برخی سازمان‌ها، پلیس استان به منظور برقراری امنیت و انضباط اجتماعی در این مکان‌ها استقراریافته است.

نگاه

از مدیریت ضربتی تا مدیریت هوشمند

روح‌الله نصرتی

این روزها طرحی موسوم به «طرح جهادی ۱۳۷» در دستور کار شهرداری تهران قرار گرفته است. آنچه که به طور خلاصه می‌توان از چنین طرحی که به «سامانه ۱۳۷» نیز شهرت دارد گفت عبارت است از رسیدگی به «تمامی» درخواست‌های ثبت شده اما بی‌پاسخ شهروندان در محلات و مناطق مختلف شهر. سامانه ۱۳۷ قرار است تداعی‌گر «مدیریت هوشمند شهری» باشد. با کمی دخل و تصرف در واژه‌ها می‌توان از نوعی «مدیریت ضربتی شهری» سخن گفت، امری که در طرح شهرداری هم گاه و بی‌گاه به گوش می‌خورد و البته نوع عملکرد نیز به تمام معنی «ضربتی» است. یعنی در زمان مشخص - این زمان از پیش اندیشیده می‌شود- نیروی متمرکز قابل توجهی از شهرداری به یک‌باره بر محله یا منطقه‌ای فرود می‌آید و تلاش می‌کند تا تمامی درخواست‌ها و نارضایتی‌های احتمالی انباشته شده در زمانی نسبتاً طولانی را به فوریت رفع کند و سپس محله‌ای دیگر و جلب رضایت دیگر! چنین تفکر یا استراتژی‌ای چندان بیگانه با فرهنگ ما نیست. روزانه ممکن است به عناوین گوناگون با طرح‌های ضربتی روبه‌رو باشیم. «طرح ضربتی جمع‌آوری متکدیان»، «طرح ضربتی کاشت درخت در حاشیه بزرگراه‌ها»، «طرح ضربتی...» و در سطح ملی در نمونه‌ای بسیار نزدیک می‌توان به سفر دسته‌جمعی اعضای دولت به استان‌ها به منظور رفع و رجوع ضربتی! نارسایی‌ها و کمبودها اشاره کرد و پیش از آن طرح ضربتی ایجاد اشتغال در دولت قبلی نمونه‌هایی شاخص هستند. طرح‌های ضربتی زمانی در دستور کار قرار می‌گیرند که بنابر استدلال مجریان، سالیان سال در وضعیت رکود زندگی کرده‌ایم و یا سیاست‌های جاری که بهتر است به «روزمره» تعبیر شوند، در پاسخ به نیازهای روزمره و بلندمدت ناتوان بوده‌اند. در این حالت، آغاز به کار سیاست‌هایی کلان که در بلندمدت به بار خواهند نشست علاوه بر اینکه نیازمند انسجام و وجود برنامه مشخص است، زمان‌بر نیز خواهند بود و ممکن است مردم تاب گذشت زمانی دیگر را نداشته باشند بنابراین طرح‌های ضربتی برای سامان دادن امور در کوتاه‌مدت کلید می‌خورند! با چنین اوصافی می‌توان نتیجه گرفت، «شکست» در رسیدن به اهداف نه تنها قابل پیش‌بینی در این طرح‌ها است بلکه جزیی از آن است. درباره تشکیل کابینه در مراکز استان‌ها که بیشتر وقت رئیس‌جمهور را به خود اختصاص می‌دهد بهتر آن است که فعلاً قضاوت نکنیم و به انتظار نتایج آن بمانیم زیرا بسیار بسیار سخت است که از شکست آن هم در محدوده کاری رئیس‌جمهور کشورمان حرف زد و البته در کنار این واقعیت که اقدامات رئیس‌جمهور امیدهایی را نیز برانگیخته. اما نگاهی به تجربه طرح ایجاد اشتغال از طریق پرداخت وام سه‌میلیونی از آنچنان قدمتی برخوردار است که باید به نتیجه‌اش نگریست. اما به کدام نتیجه؟ آیا در آمار پرصلابت بیکاری تزلزلی ایجاد کرد؟! آنچه که از عملکرد شهرداری در دوره مسئولیت کوتاه‌مدت خود دیده‌ایم نشانه‌هایی امیدوارکننده با خود دارد. نشان‌هایی از روحیه‌ای که تهران در تاریخ نه‌چندان طولانی خود بسیار کم از آن سراغ دارد. شاید بتوان به جرأت گفت نشانه‌هایی از «اتفاق» یا تحول ساختاری. قالیباف و حلقه مشاورانش که دست‌کم در پلیس عملکرد قابل دفاعی داشتند، نوید روزهای بهتری را برای تهران می‌دهند اما چنین پیشینه‌ای از شهردار مانع انتقاد از او نمی‌شود. شاید باید بسیار دوستانه به قالیباف متذکر شد که انتخاب عبارت پرطمطراقی چون «مدیریت هوشمند شهری» بر مبنای طرح‌های کاملاً بومی! «ضربتی» اگر نگوییم انتخابی از روی کج‌سلیقگی حداقل می‌توان گفت توام با بی‌دقتی بوده است. انتخاب هر واژه آن هم در سطح مدیریت کلانی چون شهرداری تهران بار معنایی خاص خود را به دنبال خواهد داشت. مدیریت هوشمند برای اداره یک شهر بزرگ که از نبود برنامه، طرح و متولی دلسوز رنج می‌برد و شهرداری یکه و تنها سالیان سال است که با توسل به شیوه‌های مختلف و گاه عجیب و غریب سعی در اداره آن دارد، نیاز به مقدمات و برنامه‌ریزی‌های فراوانی دارد که آن هم بسیار فراتر از تجمع چندین ساعته مسئولان شهری، مردم محل و امکانات شهری موجود در یک روز مشخص است. مدیریت هوشمند در تناقض با انباشته شدن مشکلات است. مشکلاتی که مردم آن را بارها و بارها به شهرداری منتقل کرده‌اند. حال آنکه مدیریت هوشمند بایستی از چنان دقتی برخوردار باشد که قبل از تشخیص و اقدام شهروندان خود به سراغ مشکلات موجود یا مشکلاتی احتمالی برود. مدیریت هوشمند مکانیسمی دائمی است و طرح ضربتی مکانیسمی موقتی. طرحی که به‌نام «ضربتی» مزین می‌شود تاریخ مصرف خواهد داشت در حالی که مدیریت هوشمند به‌صورت دائمی در حال رصد کردن شهر است و در کنار رفع مشکلات و تنگناها از ایجاد امکانات جدید در محدوده خدمات شهری فارغ نیست... در کنار تمام احترامی که به افکار نو و منش شهردار قائلیم او را به شدت از افتادن در دام «عوام‌فریبی» که مرز بسیار نازکی با خدمات شهری به‌صورت ضربتی دارد برحذر می‌داریم. اما گذشته از این مباحث، باید به نکته‌ای نیز در چنین طرح‌ها و به‌طور کلی در عملکرد چندماهه اخیر شهرداری که به فعالیت‌های عمرانی شهر سرعت بخشیده و با تعریف زمان مشخص برای بهره‌برداری از طرح‌ها، به آنان سرعت داده است اشاره کرد. پس از یک دوره نسبتاً طولانی رکود در مدیریت شهری، کمترین فایده حضور تفکراتی از نوع قالیباف در شهرداری، دمیدن روحیه و نفسی تازه در کالبد نیمه‌جان شهر است. تحرک و جنب‌وجوشی که در شهرداری جاری است، امر بسیار مبارکی است. در کنار انتقاداتی که به صورت جدی به شهردار وارد است، باید صمیمانه از او بابت راه‌افتادن دوباره چرخ شهرداری سپاسگزاری کرد. شاید شهردار پرانرژی نیاز به دمیدن فکر و ایده دارد و این خود محتاج آن است تا او را در آشفته بازار تهران تنها رها نکرد. شاید بتوان امیدوار به روزی بود که با واقعیتی به‌نام «مدیریت هوشمند شهری» زندگی کنیم.